

‘Taal ligt zó gevoelig...!’

TAALBEWUST MET INCLUSIEVE TAALTIPS

Onder mediamakers is er sinds enkele jaren veel aandacht voor inclusieve taal. Niet gek, want zij hebben grote invloed op de wijze waarop mensen elkaar zien en bejegenen. Ook docenten hebben impact. Marjolijn Voogel deed mee met Het Groot Dictee der Inclusieve Taal van WOMEN Inc. en kreeg tips voor het bespreken van taalgebruik in de klas.

MARJOLIJN VOOGEL

‘Hou jij je in je werk bezig met taal?’ Simone Weimans vraagt ons om op te staan als dat zo is. De meesten van ons kennen Weimans als presentator van het NOS Journaal, maar vanavond verzorgt ze de moderatie van Het Groot Dictee der Inclusieve Taal. Vrijwel iedereen in de zaal gaat staan. Weimans loopt rond en nodigt verschillende deelnemers uit om te vertellen wie ze zijn. De meeste aanwezigen zijn vrouw en dat is niet vreemd, want we zijn hier op uitnodiging van WOMEN Inc., een stichting die sinds 2005 de positie van vrouwen in Nederland wil verbeteren. Die missie gaat inmiddels verder en past binnen een breder streven naar een samenleving met gelijke kansen voor iedereen, ongeacht gender of sekse. Inclusief taalgebruik hoort daar natuurlijk bij.

Taalhervorming

Onder de aanwezigen zijn veel mediamakers, maar ook een medewerker van de afdeling diversiteit en inclusie bij de ABN AMRO, een ambtenaar werkzaam bij Buitenlandse Zaken en een docent NT2. Er hangt een lichte nervositeit in de zaal, want allemaal gaan we straks aan de slag met het dictee. Bij Weimans’ verzoek ‘Ga staan als je in je werk bezig bent met inclusieve taal’ gaan sommige aanwezigen weer zitten. Ik blijf staan. Als uitgever van schoolboeken vind ik dat ik meer aandacht moet hebben voor inclusieve taal; recentelijk hebben we auteursinstructies aangepast. En nu ben ik hier voor *Levende Talen Magazine*.

Bij het laatste verzoek komt vrijwel iedereen weer uit zijn stoel: ‘Ga staan als je inclusieve taal lastig vindt.’ Een van de weinige aanwezige mannen licht zijn keuze toe:

‘Het is moeilijk hoe je het toepast. Het gaat niet alleen om taal, maar ook om wie je bent...’ Ook ik blijf staan.

Sander Heithuis is redacteur Beeldvorming bij WOMEN Inc. en organisator van het dictee. In zijn inleiding pleit hij voor het ‘hervormen van taal op een manier die mensen niet uitsluit’. Want, zo zegt hij: ‘dat is namelijk precies wat inclusieve taal is. In de eerste plaats het elimineren van woorden die door een koloniaal verleden en een patriarchaal systeem discriminerende connotaties hebben. In de tweede plaats gaat het zuiveren van onze taal over het verwijderen van de onbewuste vooroordelen die per ongeluk in onze teksten of onze gesproken taal terechtkomen.’ Stevig gesteld. Sander Heithuis’ voorstellen voor taalhervorming liggen hier en daar dan ook gevoelig, zo vertelt hij. Een tegenstander noemde hem een ‘wokie die aan politieke taalzuivering’ doet.

Ook ik ben sceptisch. Krijg ik vanavond te horen dat mijn taalgebruik hartstikke fout is? Taal is zeg maar echt mijn ding en ik ben toch een verdraagzaam persoon...?

Beste reizigers

Wat is ‘inclusief communiceren’ eigenlijk? De Rijksoverheid lijkt er net iets anders onder te verstaan dan WOMEN Inc. In het streven om iedereen te bereiken, dient ‘informatie en communicatie (...) voor een zo groot mogelijke groep te begrijpen [en] herkenbaar te zijn’, zo lees ik op de overheidswebsite. Bij de tips voor inclusief taalgebruik vind ik een link naar *De incomplete stijlgids* van WOMEN Inc., maar de overheidsadviezen hebben vooral betrekking op het eerste doel: het schrijven van teksten op een eenvoudig taalniveau. ‘Voor sommige doelgroepen’, lees ik verder op de site van de Rijksoverheid, ‘is

Foto: Tom van Limpt

extra aandacht nodig.’ Dat zijn mensen die ‘laaggeletterd zijn’, ‘niet digitaal vaardig zijn’, een ‘migratieachtergrond’ hebben, ‘lager opgeleid zijn’, ‘zwakbegaafd zijn’, ‘dyslexie hebben’, ‘een meervoudige beperking hebben’, ‘slecht kunnen zien [en/of] horen’. Ook ‘huishoudens met een laag inkomen’ vallen onder deze ‘mensen die de overheid nog niet altijd bereikt’. Heel andere groepen dan de mediamakers waar ik vanavond mee in een zaal in Amsterdam Zuid zit.

Het Groot Dictee der Inclusieve Taal is samengesteld uit zinnen afkomstig van verschillende kranten en tijdschriften, waarin wij moeten onderstrepen op welke punten het taalgebruik inclusiever kan. Meteen al breekt me het zweet uit. Wat is er mis met: ‘VVD-leider Rutte kan formeren naar zijn voorkeur, Sigrid Kaag moest door de bocht.’ Zo zat het toch ook? Of: ‘De mbo-leerling sloot haar project over racisme tegen Chinese Nederlanders af met een acht.’ Hmm, ‘Chinese Nederlanders’, is die omschrijving niet inclusief? Waarom eigenlijk niet? In de zin ‘Werkende moeder Kim de Vries en haar man hebben steeds meer moeite de energierekeningen te betalen’ gaat het volgens de organisatoren ook mis. Maar waar? ‘De jongen en het meisje werden opgevoed door een homoseksueel koppel.’ Ik zucht: ‘homoseksueel koppel’, mag je dat óók al niet meer zeggen...? Gelukkig zijn er ook zinnen waarin ik meteen zie wat anders moet. ‘De duizenden mannen en vrouwen (...)’ moet natuurlijk zijn: ‘De duizenden mensen (...)’. Ja, mij is het evenmin ontgaan dat de Nederlandse Spoorwegen mijn medetringnoten en mij aanspreekt met ‘Beste reizigers’, en niet meer met ‘Beste dames en heren’. Er is immers een groep mensen die zich noch als vrouw, noch als man aangesproken voelt. Alhoewel ik dat als ‘zij/haar’ niet kan navoelen, begrijp ik wel dat het vervreemdend moet zijn als je je thuis voelt bij een groep die in onze taal niet bestaat.

Linguistic bias

Hoe komt het dat ik niet zie wat er anders, en wellicht beter, zou kunnen aan veel zinnen van het dictee? Sander Heithuis vertelt dat iedereen bevooroordeeld is. Of we nu mediamaker, docent of leerling zijn, elk persoon heeft bepaalde ideeën en meningen over de mensen om zich heen. Vaak sluiten die aan op bestaande stereotypen in onze omgeving. En dikwijls gebeurt dat onbewust. De taalsocioloog in mij verklapt me dan ook dat het gebruik van taal, als sociaal gedrag, een afspiegeling is van die oordelen: onze taal wordt immers gekleurd door onze

Inclusieve taal in gidsen en schoolboeken

Taalgidsen maar ook lesmateriaal zijn belangrijk bij taalverandering. De afgelopen jaren hebben verschillende inclusieve taaladviezen en -gidsen het licht gezien, geïnitieerd door zowel de (semi)overheid als het bedrijfsleven. Naast *De incomplete stijlgids* van WOMEN Inc., die jaarlijks wordt geüpdatet, bestaat bijvoorbeeld *Waarden voor een nieuwe taal: Een veilige, inclusieve en toegankelijke taal voor iedereen in de kunst- en cultuursector* (2021), een initiatief van brancheverenigingen in de Nederlandse culturele en creatieve sector en gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Een andere gids is *Woorden doen ertoe: Een incomplete gids voor woordkeuze binnen de culturele sector* (2018), een uitgave van het Tropenmuseum, het Afrikamuseum, het museum Volkenkunde en het Wereldmuseum. *Genderneutraal taalgebruik in het Europees Parlement* (2018) heeft aandacht voor onderscheid tussen ‘genderloze talen’ (zoals bijvoorbeeld het Fins en Hongaars), ‘talen met een natuurlijk gender’ (zoals het Engels) en ‘talen met een grammaticaal gender’ (zoals het Duits en de Romaanse talen). Onze Taal bracht dit jaar *Dat mag je óók al niet meer zeggen: Welke woorden kunnen? En welke juist niet?* van Vivien Waszink, met nieuwe woorden en een reflectie daarop. En in april dit jaar bracht ook het LAKS een gids uit met taaltips voor het onderwijs (zie <vllt.nl/lakstaal>).

Lesmethoden zouden inclusiever kunnen. Judi Mesman onderzocht in 2019 alle in Nederlandse brugklassen gebruikte methoden voor Nederlands en wiskunde. Vrouwen zijn daarin ondervertegenwoordigd en personen met een beroep waren vaker mannen. In de teksten van de boeken was verder slechts 9% van de namen niet-westers, veel lager dan het percentage van de bevolking van niet-westerse afkomst – volgens het CBS was dat in 2019 13,4%. In de afbeeldingen in de boeken lag dat percentage opvallend veel hoger, op 16%. Overigens besloot het CBS vanaf september 2022 te stoppen met de indeling westers/niet-westers omdat die achterhaald is.

Ten slotte: een interessante lesbrieff voor de onderbouw van de stichting FutureNL is *Krachtige taal!*, zie <vllt.nl/krachtigetaal>.

ideeën over de wereld en de gedragingen van degenen om ons heen. Taal zit vol met zogeheten *linguistic biases*, veelal impliciet. Zo’n bias is ‘een systematische asymmetrie in de woordkeuze op grond van de sociale categorie waartoe iemand behoort’ (Beukeboom, 2014, p. 1). Eenvoudiger gesteld: mensen passen hun taalgebruik aan wanneer ze iets beschrijven wat niet (helemaal) overeenkomt met hun ideeën en die van hun lezers of toehoorders. Precies dat gebeurt wanneer een journalist spreekt van een ‘werkende moeder’. Juist omdat veel lezers ‘moeder’ nog steeds vaak associëren met thuis voor de kinderen zorgen, is het label ‘werkend’ toegevoegd. Is dat erg? Ja. Verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat asymmetrisch taalgebruik stereotypen bevestigt. Bovendien ondermijnt juist het gebruik van dit soort subtiele stereotypen het zelfvertrouwen van mensen binnen gemarginaliseerde groepen. Andere voorbeelden van asymmetrisch taalgebruik zijn ‘de vrouwelijke chirurg’ of ‘papadag’. Door het toevoegen van het attribuut ‘vrouwelijk’ bevestigt de schrijver de norm: chirurgen zijn vaak mannen. Ook ‘papadag’ bevestigt een heersende norm; ooit gehoord van mamadag?

Asymmetrische labeling vindt ook op andere manieren plaats. Vrouwelijke functionarissen worden in de media veel vaker met hun voor- en achternaam aangeduid dan mannen. Bij mannen lezen we meestal alleen hun achternaam. Ook hiervan is aangetoond dat dit gevolgen heeft voor de status die men aan deze personen verleent. Wanneer iemand met een titel wordt geassocieerd, dan heeft de lezer of toehoorder daar automatisch hogere statusassociaties mee dan wanneer iemand slechts met een naam wordt beschreven. En als alleen een achternaam wordt genoemd, dan is dat een indicatie voor een hogere status vergeleken met de voornaam of zelfs de combinatie voor- en achternaam. Eerlijker dus is: ‘Mark Rutte kan formeren naar zijn voorkeur, Sigrid Kaag moest door de bocht.’ Of ‘Rutte kan formeren naar zijn voorkeur, Kaag moest door de bocht.’

Met het homoseksuele koppel is in de zin ‘De jongen en het meisje werden opgevoed door een homoseksueel koppel’ helemaal niets mis. Maar het moge duidelijk zijn waar het ‘m’ in deze zin wel aan schort: jongen en meisje. Hartstikke asymmetrisch natuurlijk! Waarom die meiden met een verkleinwoord aanduiden?

Laagopgeleid

In de zin ‘De mbo-leerling sloot haar project over racisme tegen Chinese Nederlanders af met een acht’ ligt het pro-

Onze taal wordt gekleurd door onze ideeën over de wereld en de gedragingen van degenen om ons heen

bleem niet bij de Chinese Nederlanders. De asymmetrie zit ‘m hier in de leerling. Waarom spreken we van ‘mbo-leerlingen’ en van ‘hbo-studenten’? Of van ‘laag-’ en ‘hoogopgeleid’?

Die termen voor het aanduiden van verschillende onderwijsvormen stuiten de laatste jaren op groeiende weerstand. Ze werden door de vier grote steden al in 2019 in de ban gedaan. Ook het ministerie van Onderwijs gaf aan deze termen niet meer in de beleidsstukken te gebruiken. Een motie uit november 2021 van BIJ1 en BBB voor afschaffing van de termen binnen de Rijksoverheid haalde het echter niet. Ook WOMEN Inc.’s *Incomplete stijlgids* stelt het onderscheid tussen praktisch en theoretisch opgeleide mensen voor. Los van de discussie of die termen voldoen – de advocaat en de huisarts zijn immers evenzeer praktisch geschoold –, vraag ik Sander Heithuis of dit niet eufemistisch taalgebruik is. Iedereen weet immers dat het om ‘hoog’ versus ‘laag’ gaat, net zoals leerlingen op de basisschool feilloos weten wat het betekent als ze geen zonnetje maar een maantje zijn. Zal deze taalverandering de kloof tussen laag/praktisch en hoog/theoretisch opgeleide mensen werkelijk doen verdwijnen? Heithuis: ‘Nee, met het afschaffen van de termen “hoog” en “laag” opgeleid pak je natuurlijk niet de bestaande hiërarchie in het onderwijssysteem aan. Daarvoor is meer nodig. Maar met het verdwijnen van die hiërarchie in onze taal is er wel een drempel minder. Overigens gaat onze voorkeur uit naar de meest concrete vorm en benoemen we bij voorkeur de specifieke opleiding van mensen: mensen die mbo-, hbo- of wo-opgeleid zijn.’ Dus toch liever het gebruik van m(iddelbaar) en h(oger), hoewel er in die afkortingen alsnog een hiërarchie zit van middelbaar (mbo) en hoger (hbo)?

Hoog-laag, woke, westers of niet-westers... Als je de kranten leest lijkt het wel alsof taal tegenwoordig vooral twist is. Dat bleek ook uit de reacties op de vraag van Simone Weimans aan de zaal: velen vinden inclusieve taal lastig. Hoe komt dat toch? Heithuis: ‘Taal ligt zó gevoelig! Het debat is enorm gepolariseerd. Ik hoop echt dat we afkomen van het idee dat taal iets is dat je met fluwelen handschoenen moet aangrijpen en waarin je absoluut geen fouten mag maken. Slechts met een vin-

De nieuwe inclusieve registers vereisen van docenten en leerlingen een flexibeler omgang met taal

gertje wijzen over een woord, hoofdletter of zelfs spatie is natuurlijk verre van inclusief.’ Bij het nakijken van het dictee wil Heithuis dan ook nadrukkelijk niet spreken van fouten: ‘Je hoeft er niet iets bij te doen. Datgene wat je doet kun je net iets anders doen, waardoor je minder mensen uitsluit.’ Toch lijkt dat makkelijker gezegd dan gedaan. Ter voorkoming van onze *linguistic bias* adviseert *De incomplete stijlgids* net als veel andere inclusieve taal-gidsen die de afgelopen jaren het licht hebben gezien: ‘Vermijd irrelevante, onnodige of onjuiste beschrijvingen van gender, seksuele oriëntatie en relationele of ouderlijke status.’ Maar, vraag ik me af, hoe bepaal je nu wat ‘irrelevant, onnodig of onjuist’ is? Sander Heithuis geeft mij zijn gouden regel: ‘Draai het om. Neem bijvoorbeeld: “vrouwelijk leiderschap”. Als je dat omdraait, en je zegt “mannelijk leiderschap” dan denk je, hmm, wat is dat? Als zo’n omdraaiing gek voelt, is het bijvoeglijk naamwoord vaak overbodig.’

Taalregister

De betekenis van woorden hangt natuurlijk bij uitstek af van de context. Dat maakt het soms lastig om algemene aanbevelingen rond inclusieve taal te formuleren. In de felle discussies over taalgebruik verliest men die contextuele specificiteit vaak uit het oog. Een kwestie wordt dan uit z’n verband getrokken en krijgt dan een geheel andere betekenis.

De avond van het dictee is bijna om en als Amsterdammer moet ik denken aan de woorden van Johan Cruif: ‘Je gaat het pas zien als je het doorhebt.’ Ik realiseer me dat ook ik bevooroordeeld ben, en dat mijn persoonlijke bubbel minder poreus was dan ik dacht. Toch blijf ik kritisch. Want inclusieve taal, kan dat eigenlijk wel bestaan? Taal is immers altijd framing, inkadering, en dat impliceert dat er onherroepelijk zaken of groepen buiten het kader vallen. Taal is sociaal bindmiddel bij uitstek, maar ook trekt taal altijd scheidslijnen. Zoals ons samenleven verandert, zo veranderen onze perspectieven daarop, en ontstaan er in onze taal nieuwe registers. De nieuwe inclusieve registers vereisen van docenten en leerlingen een flexibeler omgang met taal.

Voor de een is dat makkelijker dan voor de ander, dat zal niet veranderen. Ook zullen nieuwe taalregisters voor nieuwe *linguistic biases* zorgen. We kunnen weliswaar bewuster worden van onze eigen vooroordelen, maar, zoals socioloog Naomi Ellemers stelt: mensen ‘unbiasen’, dat lukt niet. Na vanavond ben ik er dan ook van overtuigd dat het streven naar inclusievere taal belangrijk is. Waarbij ervoor moet worden gewaakt om de inclusieve taalregisters niet alleen tot de *happy few* te beperken.

Betekent dit voor talendocenten dat zij hun leerlingen nog meer taalvarianten moeten leren in de beperkte tijd die hiervoor op school is? Het lijkt een onmogelijke taak. Toch biedt het behandelen van inclusieve taal mooie kansen voor het aanvullen van prescriptief met meer descriptief taalonderwijs: kennis over taal, hoe taal werkt en hoe (standaard)taalregels ontstaan. Vaak worden die gezien als neutrale, heldere afspraken en dan ook afgezet tegen het inclusieve taalactivisme, dat men als ideologisch geladener ziet. Maar die regels zijn veranderlijk en net zo goed ideologisch van aard. Ook dat is van alle tijden (Van der Sijs, 2021). In juni 2021 besloot persbureau ANP om personen die aangeven niet als man of vrouw aangeduid te willen worden in berichtgeving, niet langer aan te duiden met seksespecifieke voornaamwoorden ‘hij’ of ‘zij’, maar met ‘die’, ‘hen’ of ‘hun’. Meerdere nieuwsmedia pasten hun stijlboeken erop aan. Ook Van Dale nam ‘hen’ als aanduiding voor non-binaire persoonsnaamwoord op. Inmiddels heeft ook de Nederlandse Taalunie nieuwe adviesteksten gepubliceerd over genderbewust taalgebruik. Daarom is het ook interessant om taalbewuste keuzes in het bedrijfsleven in de klas te bespreken. Wat betekent het als bij de Hema de woorden ‘jongen’ en ‘meisje’ van de etiketten verdwijnen? Of Unilever het woord ‘normaal’ schrapt voor op de verzorgingsproducten? Wel is het zaak om leerlingen te leren dat inclusieve taaladviezen geen oordeel zijn, of tot ‘canceling’ van de nuance leiden. Het bekijken van taalgebruik vanuit verschillende perspectieven helpt bij het ontwikkelen van een beter taalbewustzijn. En misschien moeten we het binnen het onderwijs ook maar gewoon zo noemen. Woorden werken immers. ■

LITERATUUR

- Beukeboom, C. (2014). Mechanisms of linguistic bias: How words reflect and maintain stereotypic expectancies. In J. Laszlo, J. Forgas, & O. Vincze (Red.), *Social cognition and communication* (p. 313–330). Psychology Press.
- Mesman, J., Rozenberg, T. van de, Veen, D. van, Zicha, L., & Groeneveld, M. (2019). *Representatie en stereotypering van vrouwen en mannen in schoolboeken voor de brugklas*. Universiteit Leiden.
- Sijs, N. van der. (2021) *Taalwetten maken en vinden*. Sterck & De Vreese.

nieuws

Middeleeuwse meertaligheid

Gedurende de late middeleeuwen was het graafschap Vlaanderen een internationaal, multicultureel en meertalig knooppunt. In de alledaagse communicatie, de handel en het officieel contact binnen stad, kerk en hof klonken zowel het Nederlands, Frans als Latijn. Medioneerlandicus Jelmer Hugen zag dat mensen deze talen daadwerkelijk door elkaar gebruikten en vroeg zich in het kader van zijn promotiestudie af: waarom doorspekten sommige dichters hun Nederlandse tekst met Latijnse citaten? Of kozen ze in een Nederlandstalig lied voor een Frans refrein?

Hugen onderzocht hoe het Nederlands, Frans en Latijn zich binnen literaire Vlaamse teksten en handschriften tot elkaar verhielden. Hiervoor dook hij in een breed scala aan bronnen. ‘Ik heb niet alleen narratieve genres gebruikt, zoals het middeleeuwse lied, denk aan het befaamde Gruuthusehandschrift uit Brugge, en de dierenepiek, waaronder de albekende Van den vos Reynaerde en zijn minder bekende Latijnse vertaling en voortzetting. Ook medische handboeken, Frans-Nederlandse talengidsen en een complex moraaltheologisch allegoriedialogo passeerden de revue.’

Eén overeenkomst van al deze werken: er kwam meertaligheid in voor. Maar waarom? En in welke vorm? Aan de hand van zes casestudy’s onderzocht Hugen de werken vanuit drie perspectieven: de sociale dimensie, gelet op taalgebruik; de materiële dimensie, gelet op handschriftelijke context; en de vertaaltechnische, gelet op bewerkingstechnieken. Hugen ontdekte dat schrijvers het Nederlands, Frans en Latijn soms puur voor de esthetiek door elkaar gebruikten. ‘Ze zagen de meertaligheid als een verrijking van hun teksten’, legt hij uit. ‘Auteurs gebruikten de verschillende talen ook als middel voor kennisverwerving, om binnen een handschrift structuur en nuance aan te brengen, en zelfs om sociale kritiek te uiten en zo te reflecteren op de hiërarchische verhoudingen tussen bepaalde talen in de samenleving.’

Hugen concludeert dat het gebruik van Frans en Latijn door sommige Nederlandse dichters, kopiisten en boekhandelaren werd gezien als een geaccepteerd onderdeel van de Middelnederlandse literatuur en het boekbedrijf in Vlaanderen. ‘Ook in de middeleeuwen was meertaligheid al een literaire, sociale en culturele meerwaarde.’ UU

Thuis taal

Leerlingen die het Nederlands niet als moedertaal hebben, krijgen op school te maken met een dubbele uitdaging: zij moeten vaardigheden opdoen in een taal die ze ook nog aan het leren zijn. Dit kan het leren voor hen lastiger maken, waardoor zij zich niet optimaal kunnen ontwikkelen. Wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam werken samen met scholen aan een meertalige aanpak om leerkrachten te helpen van meertaligheid een springplank te maken. Uit hun onderzoek blijkt dat leerlingen beter gaan presteren wanneer ze hun thuistaal op school mogen spreken.

Onderwijswetenschapper Lisa Gaikhorst weet uit onderzoek dat we juist ruimte moeten geven aan de taal die bij kinderen thuis wordt gesproken. ‘Leerlingen die een andere moedertaal hebben, moeten vaak meer moeite doen om mee te komen op school’, legt Gaikhorst uit. ‘Ze moeten namelijk kennis vergaren in een taal die ze nog niet eigen zijn en kunnen tegelijkertijd de talenten en vaardigheden die ze in hun eigen taal hebben opgedaan niet benutten.’

Met collega’s en scholen ontwikkelde Gaikhorst een meertalige aanpak om onderwijsongelijkheid aan te pakken. In deze aanpak brengen ze in kaart hoe meertaligheid in de klas bijdraagt aan betere leerprestaties en hoe de motivatie en het welbevinden van meertalige kinderen wordt verbeterd. ‘Een goede beheersing van je moedertaal leert je ook de taalvaardigheid om een tweede taal beter te leren, in dit geval het Nederlands. Daarnaast blijken leerlingen die de ruimte krijgen om in hun moedertaal te spreken meer betrokken bij de lessen op school en hebben zij meer vertrouwen in hun eigen kunnen’, legt Gaikhorst uit.

Misvattingen kunnen obstakels zijn om meertaligheid te omarmen. Zo denken mensen vaak dat leerkrachten en medeleerlingen dan ook alle talen moeten leren. ‘Maar dat is zeker niet de bedoeling’, legt Gaikhorst uit. ‘Het gaat erom dat je als school de thuistaal niet verbiedt, bijvoorbeeld wanneer kinderen met dezelfde thuistaal buiten spelen. Of dat leerlingen bij een project informatie mogen opzoeken in hun eigen taal. En je kunt denken aan een schoolbibliotheek met boeken in verschillende talen.’ UvA